

Stan prawny: 2009-03-18

Numer dokumentu LexPolonica: 63305

DECYZJA RAMOWA RADY 2003/568/WSISW(1)
z dnia 22 lipca 2003 r.
w sprawie zwalczania korupcji w sektorze prywatnym
RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 29, art. 31 ust. 1 lit. e) oraz art. 34 ust. 2 lit. b),

uwzględniając inicjatywę Królestwa Danii(2),

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego(3),

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Wraz z globalizacją ostatnie lata przyniosły wzrost transgranicznego handlu towarami i usługami. Korupcja w sektorze prywatnym w Państwie Członkowskim nie jest w związku z tym tylko problemem krajowym, ale także ponadnarodowym, którym najbardziej skutecznie zająć się można poprzez wspólne działanie Unii Europejskiej.

(2) W dniu 27 września 1996 r. Rada przyjęła akt sporządzający Protokół do Konwencji w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich(4). Protokół, który wszedł w życie z dniem 17 października 2002 r., zawiera definicje przestępstwa korupcji oraz zharmonizowane kary za przestępstwo korupcji.

(3) W dniu 26 maja 1997 r. Rada przyjęła Konwencję w sprawie zwalczania korupcji, w którą zaangażowani są urzędnicy Wspólnot Europejskich lub urzędnicy Państw Członkowskich Unii Europejskiej(5).

(4) W dniu 22 grudnia 1998 r. Rada przyjęła także wspólne działanie 98/742/WSiSW w sprawie korupcji w sektorze prywatnym(6). W związku z przyjęciem tego wspólnego działania Rada wydała deklarację, w której stwierdziła, że wspólne działanie stanowi pierwszy krok na poziomie Unii Europejskiej w kierunku zwalczania takiej korupcji oraz że na późniejszym etapie będą stosowane dodatkowe środki w świetle wyników oceny, która odbędzie się na podstawie art. 8 ust. 2 wspólnego działania. Sprawozdanie w sprawie transpozycji przez Państwa Członkowskie tego wspólnego działania do ustawodawstwa krajowego nie jest jeszcze dostępne.

(5) W dniu 13 czerwca 2002 r. Rada przyjęła decyzję ramową 2002/584/WSiSW w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi(7), w których korupcja znajduje się w katalogu przestępstw objętych zakresem europejskiego nakazu aresztowania, w odniesieniu do których nie jest wymagana uprzednia weryfikacja podwójnej przestępności czynu.

(6) Na podstawie art. 29 Traktatu o Unii Europejskiej celem Unii jest zapewnienie obywatelom wysokiego poziomu bezpieczeństwa w ramach przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, który to cel ma być osiągnięty poprzez zapobieganie i zwalczanie przestępczości zorganizowanej lub innej, włączając w to korupcję.

(7) Zgodnie z pkt. 48 Konkluzji Rady Europejskiej z Tampere z dnia 15 i 16 października 1999 r., korupcja jest dziedziną o szczególnym znaczeniu w ustanawianiu minimalnych zasad w zakresie określania przestępstwa w Państwach Członkowskich i stosowanych kar.

(8) W dniu 21 listopada 1997 r. podczas konferencji negocjacyjnej została zatwierdzona Konwencja OECD o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, a Rada Europy zatwierdziła Karnoprawną Konwencję o korupcji, która została otwarta do podpisu w dniu 27 stycznia 1999 r. Konwencji tej towarzyszy Porozumienie ustanawiające Grupę Państw przeciwko Korupcji (GRECO). Zostały także otwarte negocjacje w sprawie Konwencji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu korupcji.

(9) Państwa Członkowskie przywiązują szczególną wagę do zwalczania korupcji zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym, uznając, że w obu tych sektorach korupcja stanowi zagrożenie dla praworządnego społeczeństwa, a także zakłóca konkurencję w odniesieniu do kupna towarów lub usług oraz hamuje rozwój gospodarczy. W tym kontekście Państwa Członkowskie, które jeszcze nie ratyfikowały Konwencji Unii Europejskiej z dnia 26 maja 1997 r. i Konwencji Rady Europy z dnia 27 stycznia 1999 r. rozważą, w jaki sposób uczynić to jak najszybciej.

(10) Celem niniejszej decyzji ramowej jest w szczególności zapewnienie, że zarówno czynna, jak i bierna korupcja w sektorze prywatnym, są przestępstwem we wszystkich Państwach Członkowskich oraz że osoby prawne mogą także zostać pociągnięte do odpowiedzialności za takie przestępstwa, oraz że przestępstwa podlegają skutecznym, proporcjonalnym i odstrasżającym karom,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ RAMOWĄ:

Artykuł 1.

Definicje

Do celów niniejszej decyzji ramowej:

- „osoba prawna” oznacza podmiot posiadający taki status zgodnie z właściwym prawem krajowym, z wyjątkiem państw lub innych organów publicznych, działających w charakterze władz państwa oraz międzynarodowych organizacji publicznych;
- „naruszenie obowiązku” należy rozumieć zgodnie z prawem krajowym. Koncepcja naruszenia obowiązku w prawie krajowym powinna obejmować jako minimum każde niełojalne zachowanie, stanowiące naruszenie obowiązku ustawowego lub, w zależności od przypadku, naruszenie zawodowych zasad lub nakazów, które mają zastosowanie w działalności osoby, która sprawuje jakąkolwiek funkcję kierowniczą w podmiocie działającym w sektorze prywatnym lub w nim pracuje.

Artykuł 2.

Czynna i bierna korupcja w sektorze prywatnym

1. Państwa Członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, że następujące działania umyślne stanowią przestępstwo, jeżeli mają miejsce w toku działań gospodarczych:

a) obiecywanie, oferowanie lub przekazywanie, bezpośrednio lub przez pośrednika, osobie, która sprawując jakąkolwiek funkcję kierowniczą w podmiocie działającym w sektorze prywatnym lub w nim pracując, nienależnej korzyści jakiegokolwiek rodzaju, z przeznaczeniem dla tej osoby lub dla strony trzeciej, w takim celu, aby ta osoba podjęła działania lub powstrzymała się od podjęcia działań, z naruszeniem obowiązków tej osoby;

b) żądanie lub otrzymywanie - bezpośrednio lub przez pośrednika - nienależnej korzyści jakiegokolwiek rodzaju, lub też przyjmowanie obietnicy takiej korzyści, z przeznaczeniem dla siebie lub strony trzeciej, przy zarządzaniu podmiotem w sektorze prywatnym lub wykonywaniu w nim pracy na jakimkolwiek stanowisku, w celu podjęcia działań lub powstrzymania się od podjęcia działań, z naruszeniem obowiązków tej osoby.

2. Ustęp 1 stosuje się do działań gospodarczych zarówno w podmiotach nastawionych na zysk, jak i w podmiotach nienastawionych na zysk.

3. Państwo Członkowskie może oświadczyć, że ograniczy zakres ust. 1 do takich działań, które oznaczają lub mogą oznaczać zakłócenie konkurencji w odniesieniu do kupna towarów lub usług.

4. Deklaracje określone w ust. 3 są przekazywane Radzie w czasie przyjmowania niniejszej decyzji ramowej i są one ważne przez pięć lat od dnia 22 lipca 2005 r.

5. Rada dokonuje przeglądu niniejszego artykułu w odpowiednim czasie przed dniem 22 lipca 2010 r. w celu rozważenia, czy jest możliwe odnowienie deklaracji złożonych na podstawie ust. 3.

Artykuł 3.

Podżeganie i pomoc

Państwa Członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, że podżeganie i pomoc do zachowania określonego w art. 2 stanowią przestępstwo.

Artykuł 4.

Kary i inne sankcje

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki niezbędne w celu zapewnienia, że zachowanie określone w art. 2 i 3 podlega skutecznej, proporcjonalnej i odstraszającej karze.

2. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki niezbędne w celu zapewnienia, że zachowanie określone w art. 2 podlega karze, której górna granica wynosi co najmniej od jednego do trzech lat pozbawienia wolności.

3. Każde Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki zgodnie ze swoimi zasadami i normami konstytucyjnymi w celu zapewnienia, że jeżeli osoba fizyczna w związku z określoną działalnością gospodarczą została skazana za zachowanie określone w art. 2, osobie tej można, gdzie jest to stosowne, co najmniej w przypadkach gdy sprawowała ona funkcję kierowniczą w firmie w ramach danej działalności, czasowo zakazać prowadzenia określonej lub porównywalnej działalności gospodarczej na podobnym stanowisku lub w podobnym charakterze, jeżeli ustalony stan faktyczny daje powody do przypuszczania, że będzie istniało wyraźne ryzyko popełnienia nadużycia stanowiska poprzez czynną lub bierną korupcję.

Artykuł 5.

Odpowiedzialność karna osób prawnych

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki niezbędne w celu zapewnienia, że osoby prawne mogą zostać pociągnięte do odpowiedzialności za przestępstwa określone w art. 2 i 3, popełnione na ich korzyść przez jakąkolwiek osobę działającą indywidualnie albo wchodzącą w skład organu osoby prawnej, która ma w niej pozycję kierowniczą, w oparciu o:

- a) prawo do reprezentowania osoby prawnej;
- b) uprawnienia do podejmowania decyzji w imieniu osoby prawnej; lub
- c) uprawnienia do sprawowania kontroli w strukturach osoby prawnej,

2. Poza przypadkami przewidzianymi w ust. 1 każde Państwo Członkowskie podejmuje wszelkie środki niezbędne do zapewnienia, że osoby prawne mogą ponosić odpowiedzialność karną, w przypadku gdy brak nadzoru lub kontroli ze strony osoby określonej w ust. 1 umożliwił popełnienie przestępstwa o charakterze określonym w art. 2 i 3 na korzyść tej osoby prawnej, przez osobę pozostającą pod jej zwierzchnictwem.

3. Odpowiedzialność karna osoby prawnej na mocy ust. 1 i 2 nie wyklucza postępowania karnego przeciwko osobom fizycznym, które brały udział w przestępstwie o charakterze określonym w art. 2 i 3 jako sprawcy, podżegacze lub pomocnicy.

Artykuł 6.

Sankcje dla osób prawnych

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, że osobie prawnej pociągniętej do odpowiedzialności zgodnie z art. 5 ust. 1 grożą skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje obejmujące karę grzywny lub inną karę lub mogące obejmować inne sankcje, takie jak:

- a) pozbawienie prawa do korzystania ze świadczeń publicznych lub pomocy publicznej;
- b) czasowy lub stały zakaz prowadzenia działalności gospodarczej;
- c) przekazanie pod nadzór sądowy;
- d) sądowe orzeczenie o likwidacji.

2. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, że osoba prawna ponosząca odpowiedzialność zgodnie z art. 5 ust. 2 podlega karom lub środkom, które są skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Artykuł 7.

Jurysdykcja

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki niezbędne do ustanowienia swojej jurysdykcji w odniesieniu do przestępstw określonych w art. 2 i 3, jeżeli przestępstwo to zostało popełnione:

- a) w całości lub w części na jego terytorium;
- b) przez jednego z jego obywateli; lub
- c) na korzyść osoby prawnej, której siedziba zarządu znajduje się na terytorium tego Państwa Członkowskiego.

2. Każde Państwo Członkowskie może zdecydować, że nie będzie stosować zasad jurysdykcji, określonych w ust. 1 lit. b) i c), lub że będzie je stosować wyłącznie w szczególnych przypadkach lub okolicznościach, jeżeli przestępstwo zostało popełnione poza jego terytorium.

3. Każde Państwo Członkowskie, które zgodnie ze swoim prawem krajowym nie wydaje swoich obywateli, podejmuje środki niezbędne do ustanowienia swojej jurysdykcji w odniesieniu do przestępstw określonych w art. 2 i 3, jeżeli zostały one popełnione przez jego obywateli poza jego terytorium.

4. Państwa Członkowskie, które podejmują decyzję o stosowaniu ust. 2, informują odpowiednio Sekretariat Generalny Rady i Komisję, gdzie sytuacja tego wymaga, ze wskazaniem szczególnych przypadków lub okoliczności, w których ma zastosowanie ich decyzja.

Artykuł 8.

Uchylenie

Wspólne działanie 98/742/WSiSW traci moc.

Artykuł 9.

Stosowanie

1. Państwa Członkowskie podejmują niezbędne środki w celu przestrzegania przepisów niniejszej decyzji ramowej do dnia 22 lipca 2005 r.

2. Do tego samego dnia Państwa Członkowskie przekazują Sekretariatowi Generalnemu Rady i Komisji tekst przepisów transponujących do ich prawa krajowego zobowiązania nałożone na nie na podstawie niniejszej decyzji ramowej. Na podstawie sprawozdania sporządzonego przy użyciu tych informacji oraz pisemnego sprawozdania Komisji, Rada przed dniem 22 października 2005 r. oceni stopień, w jakim Państwa Członkowskie przestrzegają przepisów niniejszej decyzji ramowej.

Artykuł 10.

Terytorialny zakres stosowania

Niniejsza decyzja ramowa ma zastosowanie do Gibraltaru.

Artykuł 11.

Wejście w życie

Niniejsza decyzja ramowa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Sporządzono w Brukseli, dnia 22 lipca 2003 r.

W imieniu Rady

G. ALEMANNI

Przewodniczący